

**EVALUARE NAȚIONALĂ
LA FINALUL CLASEI a VI-a
2020**

Test 1 - MODEL

Limbă și comunicare –

Limba română - Limba rromani maternă - Limba engleză

Județul/sectorul

Localitatea

Unitatea de învățământ

Numele și prenumele elevului/elevei

.....

Clasa a VI-a

Băiat ☐

Fată ☐

Ai de realizat un proiect despre „**Reciclarea deșeurilor**”. Fiindcă te interesează în mod deosebit subiectul, te pregătești serios. Astfel, cauți informațiile în TEXTUL A, TEXTUL B. și în TEXTUL C.

Îți recomandăm să citești cu atenție textele propuse și să răspunzi la fiecare dintre cerințele date, în limba în care este formulată fiecare cerință.

SUCCES!

CE ESTE RECICLAREA?

Reciclarea este procesul de descompunere și reutilizare a materialelor care altfel ar fi aruncate la gunoi și pierdute definitiv.

BENEFICIILE RECICLĂRII PENTRU MEDIU

- prin reciclare se poate stopa creșterea depozitelor de deșeuri care poluează masiv mediul și creează și o imagine dezolantă a orașelor;
- reciclând, poluanții eliberați în apă și aer se diminuează considerabil, contribuind la stoparea factorilor care deteriorează sănătatea populației;
- prin reciclare se reduc emisiile de gaze cu efect de seră din atmosferă;
- prin reciclare economisim pe termen lung cheltuielile comunității cu energia: un singur bec poate fi alimentat timp de patru ore cu energia economisită de la o singură sticlă reciclată;
- prin reciclare se conservă resursele naturale ale Pământului.

RECICLAREA METALELOR

Metalele sunt un material atât de versatil încât se reciclează foarte ușor. Prin reciclarea metalelor se reduce cu 70% consumul de energie față de producerea unui element complet nou.

- **folia de aluminiu** poate fi reciclată foarte ușor prin topire sau pur și simplu prin îmbogățirea foliei reciclate cu aluminiu metallic;
- **cutiile de aluminiu** - într-o societate în care consumul de diverse băuturi carbogazoase ambulate în cutii de aluminiu a crescut, reciclarea este o modalitate prin care s-ar putea economisi cantități mari de energie;
- **oțelul și tabla** rezultată de la conserve.

RECICLAREA HÂRTIEI ȘI A CARTONULUI

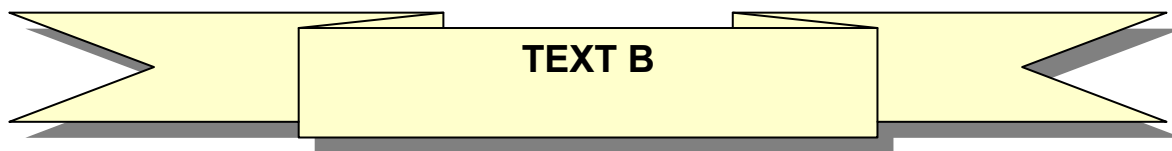
- **cartonul ondulat** - reprezintă cea mai mare parte a cartonului pe care îl regăsim în viața de zi cu zi a oamenilor. Peste 70% din cutiile de carton au fost transformate în rumeguș, așchii de lemn sau alte produse din hârtie.
- **reviste și ziare** – deși trăim în era tehnologiei mai există oameni care nu ar renunța pentru nimic în lume la plăcerea de a răsfoi un ziar sau o revistă. Studiile arată că o tonă de hârtie reciclată poate economisi suficientă energie pentru alimentarea unei gospodării timp de cinci luni.

RECICLAREA STICLEI

Sticlele și borcanele nu sunt la fel de versatile precum hârtia sau produsele metalice atunci când vine vorba de reciclare, dar pot fi și ele excelent valorificate și reciclate.

- **sticla clară** - cea care constituie cea mai mare parte a pieței de sticlă, puțin peste 60%;
- **sticla colorată** - unul dintre motivele pentru care sticla poate fi greu de reciclat este din cauza faptului că culorile nu pot fi îndepărtate.

<https://www.raportaremediu.ro/2017/09/25/ce-este-reciclarea/>

I importanța e palemutilizisaripnasqi/ reciclaciaqi

I reciclăcia e materialurenqi tiknărel o nakhipen/ rimosaripen e naturalone resursenqo (petròlo, pani thaj energia).

Kana kerel pes i reciclăcia, i societeta na trebal te kerel but bută. E kheresqe ačhilimata/ gunòjură trebal te alosaras len anglal te čhudas len anθ-e verver kontăjnerură, palal e tiposqo ačhilipen/ gunòjo (plàstiko, valin, papiro th. a.)

So d-ašti te palemutilizisasar?

O PAPIRO/ O KARTONO

O papiro si o maj arakhlo ačhilipen/ gunòj anθ-e savorre aktivitetaze umala. O papiro si 41% anθar savorro kheresqo ačhilipen/ gunòj savo keras les adēs.

E materiàlură anθar save kerel pes o papiro si: o kašt, i celulòza thaj o purano papiro.

O PLÀSTIKO

O plàstiko si les jekh baro utilizisaripen k-jekh mondiàlo nivèlo sosθar si les varesode avantăzură: si les jekh tikno pokinipen, si lokho, kerel pes lokhes buti leça.

I VALIN/ I STIKLA

Kerindoj i komparăcia e plastikoça thaj e papiroça, i valin d-ašti/ šaj te avel palemutilizisardi sa o vaxt.

O ALUMÌNIVO

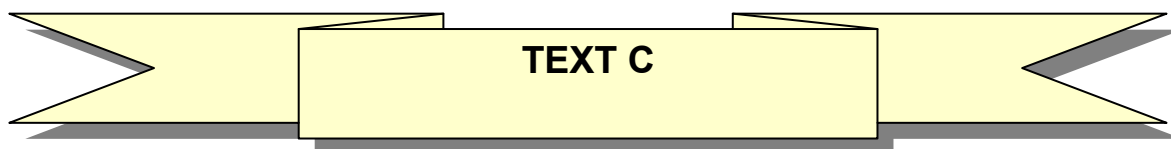
But bută thaj ambalăzură si kerde anθar metălură/ sastră, specialones anθar aluminivo.

O aluminivo si o maj molalo/ valoròso anθar e kherutne bută save si palemutilizisarde.

Žanenas ke...

- Svàko papirosqi tona savi si palemutilizisardi d-ašti te skăpisarel kaθar o čhinipen 17 kašta/ rukha?
- Kaj te keren pen 700 papirosqe gonorre/ pùnge trebal te avel čhindo jekh rukh 15 beršenqo?
- O papiro thaj o kartono d-ašti avel palemutilizisardo nùmaj 10 var?
- Anθ-e ziàrură si palemutilizisardo papiro anθ-i propòrcia 50%?
- Kana phabarel pes o plàstiko inklòn substànca save den nasvalimata ka-e parne bukhe?
- E plastikosqe gonorre na si biorimosarde/ biodegradàbilo; kana arenen anθ-e oceànură, kadala keren kaj te meren e panēsqe živutre?
- Palemutilizisarindoj jekh plastikosqi valin/ stikla, kidel pes energia savăça d-ašti te phabel jekh bèko/ dud kaj si les 60W, vaxt 6 orenqo?
- I valin d-ašti avel palemutilizisardi sa o vaxt bi te xasarel pesqe kalitete?
- I palemutilizisardi valin trebal te avel alosardi palal o rang thaj te na avel melali?
- Ivalin xulavel pes anθ-e tikne kotora palal jekh miliòno berša?
- O aluminivo d-ašti te avel 100% palemutilizisardo?
- Jekh televizòro d-ašti te funksionisarel 3 òre e energiaça kidini anθar o palemutilizisaripen jekhe kutiaqo anθar aluminivo?

<http://elaman.upb.ro/index.php/prezentare-proiect/indicatori/314-importanta-reciclarii-resurselor-si-protectiei-mediului>

What is Waste Recycling?

Recycling is processing used materials (waste) into new, useful products. This is done to reduce the use of raw materials that would have been used. Recycling also uses less energy and is a great way of controlling air, water and land pollution.

Effective recycling starts with household (or the place where the waste was created). In many serious countries, the authorities help households with bin bags with labels on them. Households then sort out the waste themselves and place them in the right bags for collection. This makes the work less difficult.

When these are collected, they are sent to the recycling unit, where all the waste from each type are combined, crushed, melted and processed into new materials.

Importance and benefits of waste recycling

- Recycling helps protect the environment because the recyclable waste materials would have been burned or ended up in the landfill. Pollution of the air, land, water and soil is reduced.
- Recycling conserves natural resources. Recycling more waste means that we do not depend too much on raw (natural) resources, which are already massively depleted.
- Recycling saves energy. It takes more energy to produce items with raw materials than from recycling used materials.
- Recycling creates jobs. People are employed to collect, sort and work in recycling companies.

<https://www.eschooltoday.com/waste-recycling/what-is-recycling.html>

Cod 2 1 0 9

I. Bifează, în tabelul de mai jos, căsuța potrivită pentru a arăta cărui text îi corespunde fiecare dintre afirmațiile date.

Afirmație	TEXT A	TEXT B	TEXT C	NICIUN TEXT
1. În text se prezintă reciclarea aluminiului.				
2. Textul prezintă informații despre reciclarea plasticului.				
3. Textul este preluat de pe internet.				
4. Textul cuprinde un fragment referitor la beneficiile reciclării				

II. Asociază, prin săgeți, cuvintele care să reflecte informațiile prezentate în fiecare text.

Cod 2 1 0 9

Textul A

1. deteriorează	a. de carton
2. cutii	b. sănătatea
3. sticla	c. colorată
	d. albă

Cod 2 1 0 9

Textul B

1. reciclăcia	a. ačhilimata
2. kheresqe	b. e materialurenqi
3. verver	c. manuša
	d. kontăjnerură

Cod 2 1 0 9

Textul C

1. used	a. air
2. land	b. recycling
3. recycling	c. pollution
	d. materials

III. Transcrie, din fiecare text, câte două cuvinte **referitoare la reciclare**.

cuvinte în limba română

cuvinte în limba maternă

cuvinte în limba modernă

IV. Încercuiește ADEVĂRAT (A) / FALS (F) sau (Ć) kana si ćaće vaj (N) kana na si ćaće, sau, True (T) or False (F), justificând alegerea cu secvențe din text.

Cod 21 11 12 13 00 99

1. *Reciclarea este procesul de descompunere și reutilizare a materialelor.*

A / F

Justificare: _____

Cod 21 11 12 13 00 99

2. *O alumînivo d-aști te avel 90% palemutilizisardo.*

Ć / N

Ćaćaripen e alavença anθar o tøksto: _____

Cod 21 11 12 13 00 99

3. *Recycling saves energy.*

T / F

Justification: _____

Cod 21 11 12 13 00 99

V. Continuă fraza următoare utilizând informația din textul A.

Metalele sunt un material atât de _____

Cod 2 1 0 9

VI. Cirde jekh linia telal i laáhi variànta, xramosarindoj informàcie anòar o tèksto save te éacàren tiro alosaripen.

*O plàstiko si les jekh **baro/ tikno** utilizisaripen k-jekh mondiàlo nivèlo. Sosòar?*

Cod 2 1 0 9

VII. Prezintă într-un enunț o asemănare între textele A și B.

Cod 2 1 0 9

VIII. Answer shortly: Do you think it is important to recycle waste? Why/Why not?

Cod 2 1 0 9

IX. Kames te keres jekh kestionàro savo te des les tire kolegurenqe, klasaòe, te arakhes **sar d-ašti te kerel pes i reciclaciaqi anò-i tiri škòla.**

Xramosar anò-o telutno kestionàro e trebutne pučhimata, savenòe trebal te ambolden tire kolègură.

PUČHIPEN	VA	NA
1.		
2.		
3.		

X. Care dintre cele trei texte prezintă cel mai bine beneficiile reciclării? Motivează-ți răspunsul în maximum 4 rânduri.

FELICITĂRI, AI AJUNS LA SFÂRȘITUL TESTULUI!

MULȚUMIM PENTRU PARTICIPARE!